

ଆର୍ଥିକ ସାକ୍ଷରତା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ

ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜନ ଧନ ଯୋଜନା

ସଞ୍ଚୟର ଆବଶ୍ୟକତା କାହିଁକି ?

ଏମିତି ଜିନିଷ ଯାହା ନିୟମିତ ଆୟରୁ
କିଣିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ

ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯଥା ଶାରୀରିକ
ଅସୁସ୍ଥତା, ଦୂର୍ଘଟଣା, ମୃତ୍ୟୁ ଓ ଅନ୍ୟ
ବିପତ୍ତିକୁ ସାମନା କରିବାକୁ ।

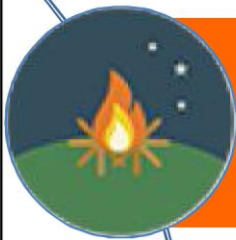

ବୃହତ୍ତର ଖର୍ଚ୍ଚ ଯଥା ନିଜର ଗୃହ କିଣା,
ଉଚ୍ଚତର ଶିକ୍ଷାକୁ ଭରଣା କରିବାକୁ

ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ବା ବେରୋଜଗାରୀ
ଅବସ୍ଥାରେ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ
ପୂରଣ କରିବାକୁ

ବ୍ୟାଙ୍କରେ କାହିଁକି ସଞ୍ଚୟ କରିବା ?

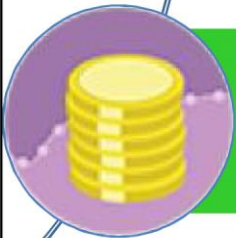
ସୁରକ୍ଷା-

ଘରେ, ବାକ୍ସରେ, ବିଛଣା ତଳେ ଅଥବା ମନିପର୍ସରେ ଟଙ୍କା ରଖିଲେ ଚୋରୀ
ହୋଇଯାଇପାରେ ବା ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇପାରେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଯଥା ବନ୍ୟା
ଆଦିରେ ହଜି ଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଗଢ଼ିତ ଟଙ୍କା ସୁରକ୍ଷିତ ।

ବୃଦ୍ଧି-

ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାରେ ଟଙ୍କା ରଖିଲେ ଆମକୁ ସୁଧ ମିଳେ । ଏହା ଆମ ଟଙ୍କାର ବୃଦ୍ଧିରେ
ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଘରେ ଟଙ୍କା ରଖିଲେ ଏହାର ବୃଦ୍ଧି ଘଟେ ନାହିଁ ।

ରଣ-

ଆମର ସଞ୍ଚୟ ଜମା, ସ୍ଥାୟୀ ଜମା, ରିକର୍ଡିଂ ଜମା, ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆମର
ଆବଶ୍ୟକତା ଯଥା ଘର କିଣିବା, ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବା ଆଦି ପାଇଁ ରଣ ଦେଇପାରେ ।

ନିଜ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବା (KYC)

୧

- ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିଲା ବେଳେ ଗ୍ରାହକଙ୍କର ପରିଚୟ ଓ ଠିକଣାର ବିବରଣୀ ଜାଣିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ KYC କହନ୍ତି ।

୨

- ଔପଚାରିକ ରୂପେ KYC ଦଲିଲଗୁଡ଼ିକ ହେଲା- (କ) ପାଶପୋର୍ଟ (ଖ) ଡ୍ରାଇଭିଂ ଲାଇସେନ୍ସ (ଗ) ଭୋଟର ପରିଚୟ ପତ୍ର (ଘ) ପ୍ୟାନ କାର୍ଡ (ଙ) ଆଧାର କାର୍ଡ (ଚ) ନରେଗା (MNREGA) କାର୍ଡ

୩

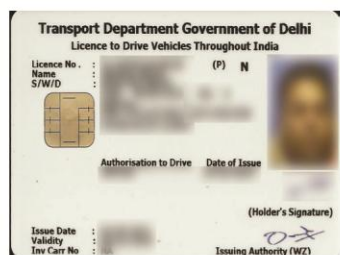
- ଯଦି ଏହି ଦଲିଲ ଗୁଡ଼ିକରେ ବାସସ୍ଥାନର ବିବରଣୀ ଥିବ ତାହେଲେ ଠିକଣାର ପ୍ରମାଣ ରୂପେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ପାଶପୋର୍ଟ

MNREGA

ଡ୍ରାଇଭିଂ ଲାଇସେନ୍ସ

ଫଟୋ

ଆଧାର କାର୍ଡ

ପ୍ୟାନ କାର୍ଡ

ଭୋଟର ପରିଚୟ ପତ୍ର

ଯଦି କୌଣସି ଔପଚାରିକ ଦଲିଲ ନାହିଁ

“କ୍ଷୁଦ୍ର ଆକାଉଣ୍ଟ” ନିଜର ଫଟୋ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ନିଜର ସ୍ବାକ୍ଷର ବା ଟିପ ଦେଇ କିଛି ସର୍ତ୍ତରେ ଖୋଲି ହେବ ।

ନାବାଳକ (Minor) ଆକାଉଣ୍ଟରେ ସାବାଳକ ହେଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୮ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରିଗଲେ ସଦ୍ୟ KYC ଦଲିଲ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଆକାଉଣ୍ଟର ପ୍ରକାର ଭେଦ ।

ସଞ୍ଚୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ

(Savings Account)

- ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ଅର୍ଥ ଜମା ଓ ଉଠାଣ ସହଜ
- ପାଣ୍ଟ ବହି, ଟେକ୍ ବହି ଏବଂ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଦେବିଟ୍ କାର୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ
- ଜମା ରାଶି ଉପରେ ସୁଧ ମିଳେ

ଚଳନ୍ତି ଖାତା

(Current Account)

- କମ୍ପାନୀ ବା ଫାର୍ମ ନାମରେ ଚଳନ୍ତି ଖାତା ଖୋଲାଯାଏ ।
- କାରବାରରୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ସୀମା ନାହିଁ ।
- ଏହି ଖାତାରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ମାନେ ସୁଧ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ରିକର୍ରିଂ ଜମା ଖାତା

(Recurring Deposit Account)

- ନିୟମିତ ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ହେବ ।
- ରିକର୍ରିଂ ଖାତାରେ ସଞ୍ଚୟ ଖାତା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସୁଧ ମିଳେ ।
- ଅବଧିର ସମାପ୍ତିରେ ବା ଅସମାପ୍ତିରେ ମଧ୍ୟ ଆକାଉଣ୍ଟ ବନ୍ଦ କରି ଅର୍ଥ ଉଠାଣ କରିପାରିବେ ।

ସ୍ଥାୟୀ ଜମା / କାଳ ଜମା

(Term Deposit)

- ସ୍ଥାୟୀ ଜମାର ଅବଧି ସାତଦିନରୁ ୧୦ ବର୍ଷ ଯାଏ ।
- ଟର୍ମ ଜମାରେ ବ୍ୟାଙ୍କମାନେ ଅଧିକ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି
- ମାସିକ / ତ୍ରିମାସିକ ସମୟ-ବ୍ୟବଧାନରେ ସୁଧର ଉଠାଣ କରାଯାଇପାରେ କିମ୍ବା ପୂର୍ଣ୍ଣବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରେ

କ୍ଷୁଦ୍ର ଆକାଉଣ୍ଟ

(Small Account)

ନିଜର ଫଟୋ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର ବା ଟିପ୍ପି ଟିପ୍ପି ଦେଇ “କ୍ଷୁଦ୍ର ଆକାଉଣ୍ଟ” ଖୋଲାଯାଇପାରେ । ଏହା ୧୨ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳବତ୍ତର ରହିବ । କୌଣସି ସମୟରେ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମାରାଶି ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ।

ମୌଳିକ ସଞ୍ଚୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଜମା

ଖାତା (BSBD A/c)

- ସର୍ବନିମ୍ନ ଜମା ରାଶିର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ
- ଡେବିଟ୍ କାର୍ଡର ସୁବିଧା
- ୧୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଖାତା ଖୋଲି ପାରିବ ।

ସେବା ସମୂହ

ଅର୍ଥ ପ୍ରେରଣ

- ଆମ ଅର୍ଥକୁ ବ୍ୟାଙ୍କମାନେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନକୁ ଏବଂ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୂରତ, ସୁରକ୍ଷିତ ଓ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ପ୍ରେରଣ କରନ୍ତି ।
- ବ୍ୟାଙ୍କ ଶାଖାରେ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଏଟିଏମ୍ ଥିବା ବ୍ୟାଙ୍କ ମିଡ଼ିଆ ପାଖରେ, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍, ମୋବାଇଲ୍ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍, NEFT / RTGS ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇପାରେ ।

ମୋବାଇଲ୍ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍

- ଅର୍ଥପ୍ରେରଣ NEFT/ RTGS, IMPS & ବିଲ୍ ରାଶି ପ୍ରଦାନ ।

ଏଟିଏମ୍ କାର୍ଡ

- ସମସ୍ତ ଏଟିଏମ୍ରେ ନଗଦ ଅର୍ଥ ଉଠାଣ ଏବଂ POS ମେସିନ୍ରେ କିଣାକିଣି ପାଇଁ ନଗଦ ରାଶି ହାନ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ।)
- ଏଟିଏମ୍ରୁ ଅର୍ଥ ଉଠାଣ ସମୟରେ ବା POS କାର୍ଡ୍‌ବାରରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିଚୟ ସଂଖ୍ୟା (PIN) ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।
- ବାରମ୍ବାର କିଛି ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ PIN କୁ ବଦଳାଇବେ ଏବଂ କେବେବି କାହାକୁ ତାହା ଜଣାଇବେ ନାହିଁ ।
- ନିରକ୍ଷର ଲୋକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏଟିଏମ୍ କାର୍ଡ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ।
- ଗୁପ୍ତ ଡେବିଟ୍ କାର୍ଡ୍ ଏକ ସ୍ୱଦେଶୀ ନିଜସ୍ୱ ଡେବିଟ୍ କାର୍ଡ୍ ଯାହା ନେସନାଲ୍ ପେମେଣ୍ଟ କର୍ପୋରେସନ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ (NPCI) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚଳିତ । ଏଥିରେ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଦୂର୍ଘଟଣା ବୀମା ସୁରକ୍ଷା ସ୍ୱତଃ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ।

ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍

- ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍ ଏକ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ପେମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
- ଅର୍ଥ ପ୍ରେରଣ, ବିଲ୍ ରାଶି ପ୍ରଦାନ, ଆକାଉଣ୍ଟ ବିଷୟରେ ସୂଚନା, ଟିକଟ ବୁକିଂ, ଅନ ଲାଇନ୍ ସପ୍ଲାଇର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

ରଣ

- ଘର କିଣିବା ପାଇଁ, କାର ଓ ଗୃହସାମଗ୍ରୀ କିଣିବାକୁ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ଆଦି ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ରଣ ପ୍ରଦାନ କରେ ।
- କୃଷି, ବ୍ୟବସାୟ, କାରଖାନା ଏବଂ ସେବାକ୍ଷେତ୍ର ପରି ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ରଣ ଦିଆଯାଏ ।
- ଜୁଆ ଆଦି ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ନାହିଁ ।
- ମହାଜନ ରଣ-ତୁଳନାରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ସୁଧର ହାର ଅତି ସ୍ପଷ୍ଟ ।

ଓଭରଡ୍ରାଫ୍ଟ୍-

ଜମାଥିବା ରାଶି ଠାରୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ଉଠାଣ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଏ ।

ପେନ୍‌ସନ୍ -

ଅଟଳ ପେନ୍‌ସନ୍ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଟ. ୧୦୦୦ ଠାରୁ ଟ. ୫୦୦୦ (୧୮ ରୁ ୪୦ ବର୍ଷ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଶ୍ଚିତ ପେନ୍‌ସନ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜନ ଧନ ଯୋଜନା

ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜନ ଧନ ଯୋଜନା

- ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜନ ଧନ ଯୋଜନା (PMJDY) ମାନବୀୟ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୨୮ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୧୪ରେ ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ।
- ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତି ପରିବାରକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାରର ଖୋଲି ବ୍ୟାଙ୍କ ସେବାର ପରିସରଭୁକ୍ତ କରିବା ଏହି ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
- ୧୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଜଣେ ନାବାଳକ/ନାବାଳିକା ତା'ର ସଞ୍ଚୟ ଜମା ଖାତା ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଖୋଲି ପାରିବ ।
- ରୁପେ ଡେବିଟ୍ କାର୍ଡ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଦୂର୍ଯ୍ୟତ୍ୱଶୀ ବୀମା ସ୍ୱତଃ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଯାହାପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଶୁଳ୍କ ପଡେ ନାହିଁ ।
- ଏହି ଦୂର୍ଯ୍ୟତ୍ୱଶୀ ବୀମା ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ରୁପେ ଡେବିଟ୍ କାର୍ଡ ଅନ୍ତତଃ ୪୫ ଦିନରେ ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବ ।
- ଛଅମାସ ସନ୍ତୋଷ ଜନକ କାରବାର କଲେ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଭରଡ୍ରାଫ୍ଟର ସୁବିଧା ଗୋଟିଏ ପରିବାରର କେବଳ ଜଣେ ଖାତାଧାରୀଙ୍କୁ ମିଳିପାରିବ ।

ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ଯୋଜନା

- ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ଯୋଜନା (PMSBY), ଏକ ଦୂର୍ଯ୍ୟତ୍ୱଶୀ ବୀମା ଯୋଜନା ଯାହା ଦୂର୍ଯ୍ୟତ୍ୱଶୀ ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁ ଅଥବା ପଞ୍ଜୀୟ ପାଇଁ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।
- ୧୮ରୁ ୩୦ ବର୍ଷ ବୟସର ସମସ୍ତ ସଞ୍ଚୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାଧାରୀ ଏହି ଯୋଜନାରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଯାହାର ପ୍ରିମିୟମ ବାର୍ଷିକ ଟ. ୧୨/- ଓ ଯାହାକୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ନବୀକରଣ କରାଯାଇପାରିବ ।

ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନ ଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଯୋଜନା

- ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନ ଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଯୋଜନା (PMJJBY), ଏକ ଜୀବନ ବୀମା ଯୋଜନା ଯାହା ଯେ କୌଣସି କାରଣରୁ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବୀମା ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥାଏ ।
- ବ୍ୟାଙ୍କ ଶାଖା ଓ ବ୍ୟାଙ୍କ ମିଡ଼ିଆ ପାଖରେ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ ।
- ୧୮ରୁ ୫୦ ବର୍ଷ ବୟସର ସମସ୍ତ ସଞ୍ଚୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାଧାରୀ ଏହି ଯୋଜନା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ।
- ପ୍ରିମିୟମ ରାଶି ବର୍ଷକୁ ଜଣ ପିଛା ଟ. ୩୩୦/- (ସର୍ଭିସ୍ ଟେକ୍ସ୍ଟୁରାଲି) ବର୍ଷକୁ ନବୀକରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ।